MAATALOUS

Ruis on viljoista ainoa, joka on pitänyt hintansa edes jollain lailla. **LUOMUVILJELIJÄ JOUKO AALTO, TUUSULA**

Viljatonnista saa Saksassa 40-50 euroa enemmän

Suomalainen viljanviljelijä joutuu myymään viljansa neljänneksen halvemmalla kuin Itämeren etelälaidalla asuva kollegansa. Saamatta jää parisataa euroa hehtaaria kohti. Balteilla ei mene juuri sen paremmin.

Maaseudun Tulevaisuus kokosi hintavertailun maanantain lehdessä olleista Suomen hintatarjouksista ja alkuviikolla Saksassa julkaistusta hinnoista.

Saksassa on saatavilla hintatietoja maatilalla varastoiduista viljaeristä sekä satamiin toimitetuista. Suomessa hinnat ilmoitetaan viljan ostajalle toimitettuna.

Samat tiedot poimittiin myös viime vuodelta, joulukuun toiselta viikolta.

Suomalaiset viljojen hinnat ovat pysyneet kaukana Itämeren etelälaidan hintakehityksestä. Suomalainen viljelijä saa tonnista leipävehnää, rehuohraa ja suurimokauraa karkeasti 40–50 euroa tonnilta vähemmän kuin saksalainen virkaveli.

Käytännössä hintaero Keski-Eurooppaan ei ole ehkä aivan näin suuri. Viljelijöiltä saatujen tietojen mukaan viljoista on tarjottu paikoin jopa 10 euroa tonnilta listahintaa enemmän.

Hintaero Pohjois-Saksaan vastaa suurin piirtein viljan laivaamisesta syntyvää kustannusta, Itämeri-vähennystä.

Rehuviljaa yllin kyllin

Keski-Euroopan hankalat korjuukelit näkyvät hinnoissa. Rehuviljaa kuten vehnää on tarjolla yllin kyllin ja lisäksi maissista saatiin iso sato.

Kun vuosi sitten rehuvehnän ja yli 14 prosenttia valkuaista sisältävän huippuvehnän hintaero oli Hampurissa mitättömät 7 euroa tonnilta, ero on nyt lähes 50 euroa.

Tilanne on sama Suomessa.

Agrimarket maksaa tällä viikolla oman ilmoituksensa mukaan rehuvehnästä keskimäärin 124 euroa tonnilta ja peruslaatuisesta leipävehnästä 162 euroa ostajalle toimitettuna. Leipävehnän laatulisät kasvattavat vielä eroa.

Hinnat keskitasoa

Agrimarketin tämän viikon hintatarjouksia voi pitää keskinkertaisina, kun niitä verrataan edeltävien 7 vuoden joulukuun alun hintoihin.

Ajanjaksoon mahtuu kaksi viljakriisiä, ensin 2007 ja sitten 2012.

Niiden välillä hinnat romahtivat pohjamutiin. Joulukuussa 2009 viljojen keskihinta jäi alle 100 euron tonnilta ja rehukaurasta sai nipin napin 80 euroa ostajalle toimitettuna.

Kolme vuotta myöhemmin joulukuussa 2012 keskihinta liikkui 215 euroon tuntumassa tonnilta ja vain rehukaura vaihtoi omistaa alle 200 euron tonnihintaan.

Vehnä on hitusen keskiarvoja kalliimpaa ja rehuohrat ja -kaurat ovat karkeasti kympin alle vuosien 2007–2014 joulukuun toisen viikon keskiarvon.

VEIKKO NIITTYMAA

Viljojen hinnat Suomessa ja Saksassa

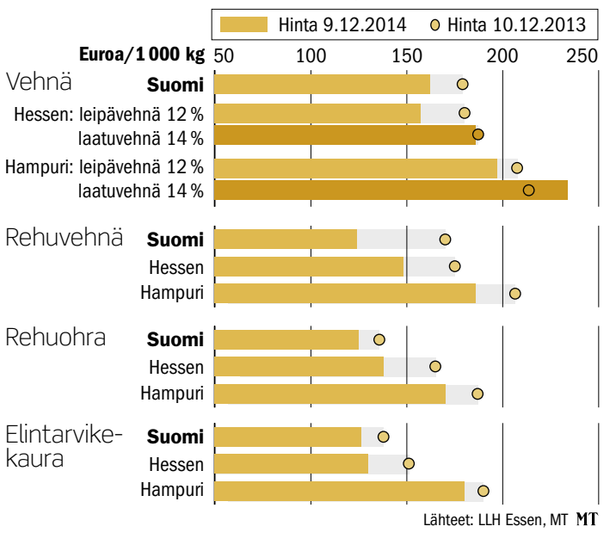

Vehnän hinta Pariisissa (lähin futuuri)

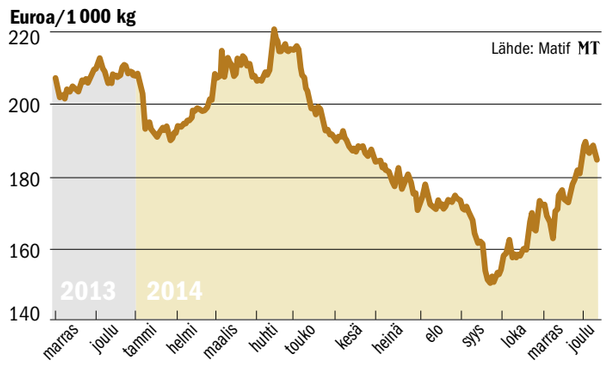

Vehnätonnista maksettiin 185 euroa Pariisissa keskiviikkona.

MARKKU VUORIKARI

Rehuohraa lastattiin Yakutia-aivaan Naantalin satamassa lokakuun lopulla. Ohrat päätyivät Saudi-Arabiaan.

Viljasato paisuu, hintojen nousu taittui

Yhdysvaltojen maatalousministeriö julkaisi keskiviikkona viljojen joulukuun sato- ja varastoennusteen, joka noudatti pitkälti markkinoiden ennakko-odotuksia. Hinnat laskivat loivasti.

Kolmen pääkasvin, maissin, soijan ja vehnän, kokonaissato ja ensi kesän loppuvarastot ovat suurempia kuin vielä alkusyksyllä ounasteltiin. Nousua on myös marraskuun raportista.

Raportti käänsi kolmen pääkasvin maailmanmarkkinahinnat ainakin päiväksi laskuun viljaa noteeraavissa hyödykepörsseissä. Laskua oli 1–2 prosenttia tiistaista.

Vehnätonnista maksettiin 185 euroa Pariisissa keskiviikkona.

Vehnän maailmanmarkkinahinta on kivunnut lähes viidenneksen syyskuun pohjanoteerauksesta eikä prosentin kahden hetkellinen notkahdus tilannetta vielä muuta. Hinnat heiluvat muutoinkin edestakaisin.

Ministeriö ennustaa maailman vehnän loppuvarastoiksi 194 miljardia kiloa ensi kesänä, mikä on toteutuessaan lähes sama kuin kesän 2012 varastot.

Käytännössä varastotilanne on kolmen vuoden takaista kireämpi, sillä väestö ja ruuan kulutus ovat kasvaneet samaan aikaan viitisen prosenttia.

Joulukuussa 2011 vehnän maailmanhinnat olivat hyvin lähellä tämänviikkoisia. Kevättalvella 2012 hinnat vahvistuivat kymmenisen prosenttia yli 200 euroon tonnilta harpatakseen syksyllä historiallisen korkealla, kun sato jäi niukaksi.

VEIKKO NIITTYMAA

Viljan hintaa ei haluta sopia etukäteen

Viljan hinnan sopiminen etukäteen kiinnostaa yhä harvempaa. Tuoreen selvityksen mukaan enää 6 prosenttia tiloista on valmis laittamaan nimensä kiinteähintaiseen sopimukseen. Kun mukaan lasketaan vain viljaa myyvät tilat, osuus nousee 9 prosenttiin.

Hanakimmin kiinteähintaisiin tarjouksiin tarttuvat isot etelän viljatilat.

Vilja-alan yhteistyöryhmän marraskuun viljelijäkyselyssä selvitettiin viljelysopimusten merkitystä maatiloille. Avohintaisia sopimuksia on karkeasti joka kolmannesta myyntiin päätyvästä viljakilosta, mutta kiinteästi ennakkoon sovittuja hintoja käyttää harva.

Yli sadan hehtaarin tiloista joka kahdeksas ilmoitti olevansa valmis tekemään kiinteähintaisen sopimuksen, kun alle 50 hehtaaria viljelevistä asiaa harkitsi vakavasti vain joka kahdeskymmenes.

Sopimushalukkuus on vajonnut tasaisesti vuoden 2008 jälkeen. Silloin kiinteähintaiseen sopimukseen oli valmis laittamaan nimensä 14 prosenttia viljelijöistä ja seuraavan vuoden hintaromahduksen jälkeen jopa 16 prosenttia.

Marraskuun kyselyssä osuus oli notkahtanut 6 prosenttiin.

Yhtä jyrkästi on romahtanut kiinteähintaisia sopimuksia varovaisesti harkitsevien joukko. Viime vuosikymmenen lopulla joka toinen viljelijä oli ainakin jossain määrin kiinnostunut kiinteähintaisista sopimuksista. Tämä vuonna heitä oli enää alle viidennes.

Kiinnostus on odotetusti suurinta yli sadan hehtaarin viljatiloilla, josta joka kolmas oli valmis harkitsemaan kiinteää viljelysopimusta. Kaksi kolmasosaa isoistakin viis veisaa asiasta.

VEIKKO NIITTYMAA

MAATALOUDESTA LYHYESTI

Raaseporista löytyi muinaisen viljelyn jälkiä

Raaseporin arkeologisilta kaivauksilta tehdyt löydöt kirkastavat kuvaa esiroomalaisen rautakauden (500–1 ennen ajanlaskun alkua) viljelystä ja elämästä.

Kaivauksilta löytyi ruuan valmistukseen liittyviä liesiä tai keittokuoppia, Morby-tyypin keramiikkaa sekä piitikari tai -sirppi. Lisäksi löytyi auranjälkiä, jotka ovat merkkinä varhaisesta peltoviljelystä.

”Kyseessä ovat ilmeisesti maamme varhaisimmat koukkuauralla kynnetyt jäljet”, sanoo Helsingin yliopiston arkeologian tohtorikoulutettava ja kaivauksien kenttäjohtaja **Satu Koivisto**.

Analyysien perusteella Bäljarsissa on viljelty ohraa, spelt- tai emmervehnää ja mahdollisesti kauraa.

”Vertailimme tuloksia saman aikakauden löytöihin muualta Suomesta. Niiden perusteella ohra on ollut 2 000–3 000 vuotta sitten yleisin viljalaji”, sanoo Helsingin yliopiston arkeologian tohtorikoulutettava **Santeri Vanhanen**.

Savon eläinsairaala aloitti toimintansa

Savon eläinsairaala tarjoaa Kiuruveden Hingunniemellä palveluitaan 10. joulukuuta alkaen. Yhtiön palveluksessa työskentelee kaksi vakituista eläinlääkäriä ja kolme hoitajaa.

Savon eläinsairaala tarjoaa eläinlääkäripalveluja hevosille. Käytettävissä on nykyaikaiset laitteet ja laboratorio.

Ylä-Savon eläinsairaala hankeen tavoitteena on ollut hevosten- ja tuotantoeläinten hoitoon erikoistuneiden eläinlääkärien erikoistumispaikan luominen Itä-Suomeen.

KARI SALONEN

Tuusulalaisen Jouko Aallon Reetta-ruis näytti keskiviikkona hyvältä.

Pellon ostaja voi jatkossa jäädä ilman tukioikeuksia

Peltoa yksinomaan sijoitusmielessä ostava ei voi enää ensi vuonna saada omistukseensa peltoalaa vastaavia tukioikeuksia. Jotta ensi vuodesta lähtien voisi ostaa itselleen peltoalaa vastaavat tukioikeudet, pitää ostajan olla itse aktiiviviljelijä eli harjoittaa maataloutta.

MT:n lukijalta tulleeseen kysymykseen vastasi MTK:n maatalouslinjan lakimies **Marica Twerin**.

Tukioikeuksien omistuksen siirtymissääntöön on vain kaksi poikkeusta.

”Perintönä tukioikeuksia voidaan siirtää ei-aktiiviviljelijälle”, Twerin täsmentää.

Myös tuomioistuimen päätöksellä tukioikeudet voidaan siirtää ei-aktiiviviljelijälle.

Syynä muutokseen on tilatuen muuttuminen perustueksi ja tukiehtojen muuttuminen sen myötä. Tavoitteena on, että peltoalaa vastaavat tukioikeudet ovat sen hallinnassa, joka peltoa viljelee.

Muutos astuu voimaan vuodenvaihteessa. Jos tukioikeudet halutaan vielä siirtää ei-aktiiviviljelijän omistukseen, se pitää tehdä hyvissä ajoin ennen vuoden loppua Maaseutuviraston (Mavi) ylläpitämään tukioikeusrekisteriin. Siirto tehdään Mavin lomakkeella 103B.

JUHANI REKU

USA:STA LYHYESTI

Pankit kyselevät yhä enemmän

Kasvintuotannon kannattavuuden heikkeneminen merkitsee lainaa pyytävälle viljelijälle aiempaa tiukempaa kuulustelua pankissa Yhdysvalloissa.

”Pankit haluavat tietää, kuinka paljon viljelijällä on omaa pääomaa ja kuinka monimutkaisia velkajärjestelyjä hänellä on”, ekonomisti **Dave Kohl** sanoo.

Ennen muuta pankit haluavat arvioida, onko vaarana, että viljelijä ottaa liian suuria riskejä pitääkseen viimeiseen asti yllä menestyskuvaa.

Pankkimies **Nate Franzen** näkee, että pankki voi auttaa viljelijää tekemään muutoksia, joilla talous saadaan paremmaksi. ”Mutta varautukaa siihen, että kysymme paljon. Emme utele yksityisasioita, mutta meidän pitää ottaa huomioon viljojen uudet hinnat.”

Suomi saattaa pian olla pitkästä aikaa ruisomavarainen

Syysruista on kasvussa eniten vuoden 2000 jälkeen. Jos kasvustot talvehtivat hyvin, Suomi saattaa pitkästä aikaa saavuttaa ruisomavaraisuuden.

Syysruista kylvettiin 36 800 hehtaaria, 60 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Ruista käytetään meillä noin sata miljoonaa kiloa vuodessa. Tämän syksyn sato, 75 miljoonaa kiloa, kattaa kolme neljännestä vuoden tarpeesta.

Viime vuonna ruista korjattiin vain 26 miljoonaa kiloa.

Myös vehnäala kasvoi

Tämän syksyn syysvehnäala kasvoi viime vuodesta hiukan, yhteensä 43 100 hehtaariin.

Luomusyysvehnää on kasvussa 1 000 hehtaaria. Rukiista luomua on 4 600 hehtaaria.

Maa- ja metsätalousministeriön tietopalvelukeskus Tiken torstaina julkistamat alat perustuvat satotutkimuksen 7 000 maatilan tietoihin. Viljelyalat tarkentuvat toukokuussa 2015, kun tukihakemusten tiedot ovat käytettävissä.

Talvehtiminen ratkaisee

Tuusulalainen luomuviljelijä **Jouko Aalto** kylvää syysviljoja joka vuosi 50 prosentin kasvipeitteisyysvaatimuksen täyttämiseksi.

Tällä hetkellä syysviljaa on kasvussa hiukan päälle 30 hehtaaria.

Rukiin viljely on alkanut mietityttää, sillä se on kahtena viime vuonna kärsinyt pahoista talvituhoista, Aalto kertoo. ”Toisaalta se on viljoista ainoa, joka on pitänyt hintansa edes jollain lailla.”

Aalto pyrkii tuottamaan monipuolisesti sitä, mille on kysyntää.

Tilan kasvivalikoimaan kuuluvat yleensä esimerkiksi tattari, herne, härkäpapu, mallasohra ja kumina. Pääosa tuotetaan sopimusviljelynä.

SATU LEHTONEN

Syysvehnän ja -rukiin viljelyalat 2000–2015

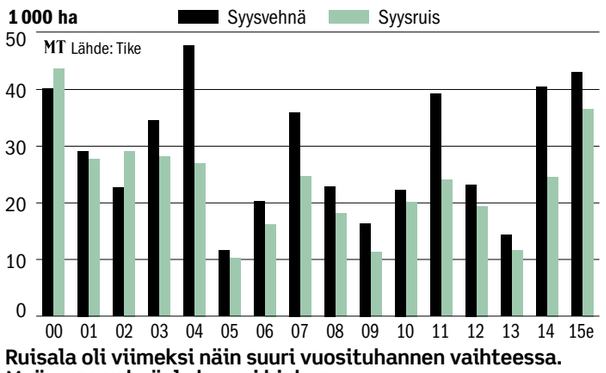

Ruisala oli viimeksi näin suuri vuosituhannen vaihteessa. Myös syysvehnäala kasvoi hiukan.